

ระบบสารสนเทศ (Information System)

บทที่ 7

สารสนเทศ(Information)

ข้อมูลที่ได้จากการนำข้อมูลดิบ มาทำการ
ประมวลผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งข้อมูลที่ได้รับ
สามารถนำไปใช้ได้ทันที

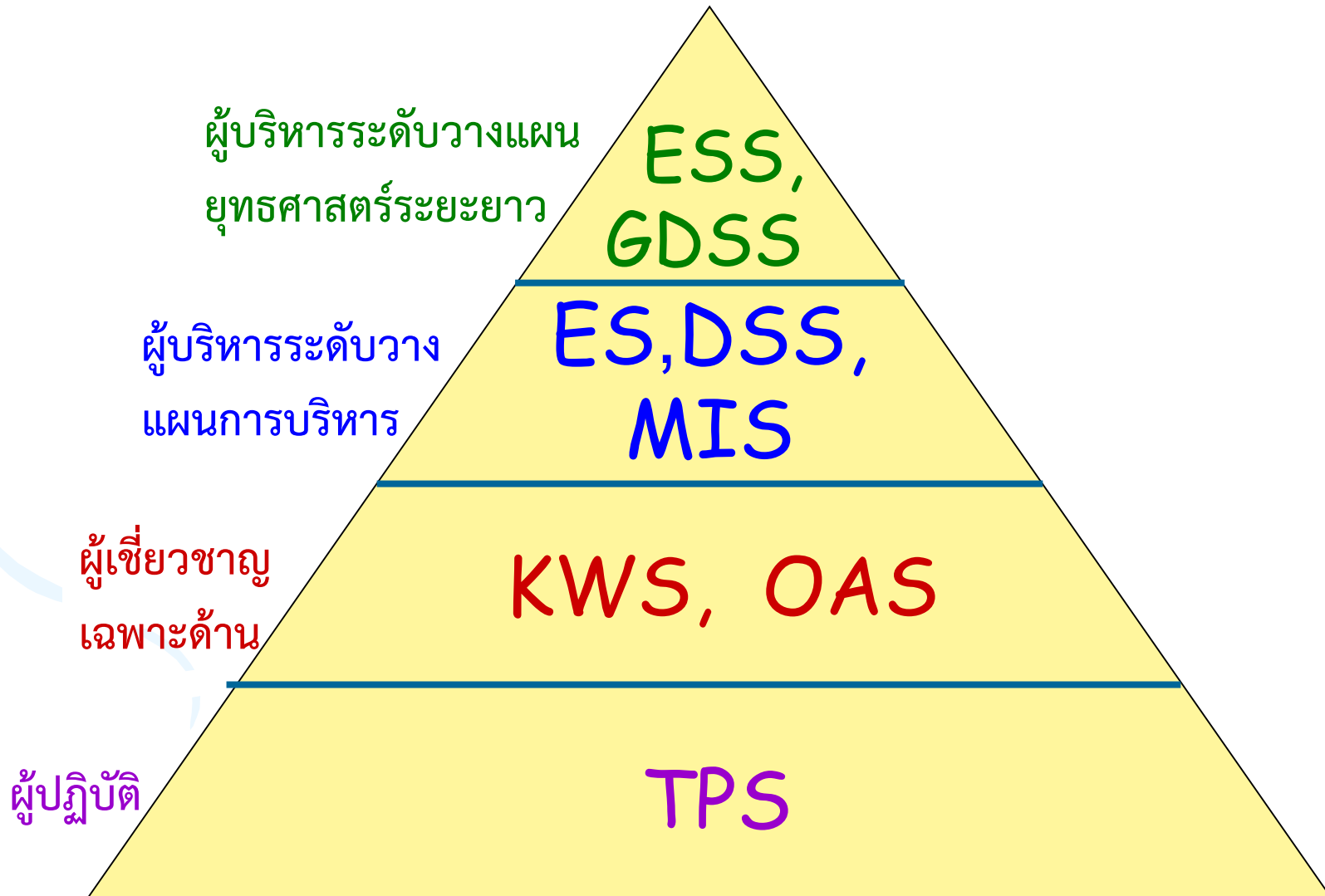
ระบบสารสนเทศ (Information System)

ระบบงานที่นำข้อมูลดิบมาประมวลผลให้เป็น
ข้อมูลที่พร้อมใช้ได้ทันที

ระบบสารสนเทศ (Information System) ประกอบด้วย

1. เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ , เครื่องใช้สำนักงาน, อุปกรณ์โทรคมนาคม, ซอฟต์แวร์ทั้งแบบสำเร็จรูปและ พัฒนาขึ้นมาใช้ เฉพาะ เป็นต้น
2. กระบวนการในการนำเครื่องมือและอุปกรณ์มาใช้ในการรวบรวม, จัดเก็บ, ประมวลผล, แสดงผลลัพธ์ในรูปแบบต่างๆ และแจกจ่ายข้อมูลเพื่อนำไปใช้

ระดับการบริการงานในองค์กรต่างๆ

ระบบสารสนเทศที่ใช้ในระดับต่างๆ

ระบบสารสนเทศที่ใช้ในระดับ
วางแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว

ESS,
GDSS

ระบบสารสนเทศที่ใช้ใน
ระดับวางแผนการบริหาร

ES, DSS,
MIS

ระบบสารสนเทศที่ใช้
ในระดับความรู้

KWS, OAS

ระบบสารสนเทศที่ใช้ใน
ระดับปฏิบัติการ

TPS

ระบบสารสนเทศแบ่งเป็น 4 ระดับ

- ระบบสารสนเทศที่ใช้ในระดับปฏิบัติ(Operational Level)
  - ระบบสารสนเทศที่ใช้ในระดับความรู้(Knowledge Level)
  - ระบบสารสนเทศที่ใช้ในระดับวางแผนการบริหาร
(Management Level)
  - ระบบสารสนเทศที่ใช้ในระดับวางแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว
(Strategic Level)
-
-

ระบบสารสนเทศที่ใช้ในระดับปฏิบัติการ (Operational Level)

- ระบบสารสนเทศในระดับนี้ถูกใช้โดยพนักงานระดับปฏิบัติการ
- เช่น พนักงานที่ทำหน้าที่ป้อนข้อมูลการสั่งซื้อสินค้าของลูกค้าเข้าสู่คอมพิวเตอร์

ระบบการดำเนินงาน (Transaction Processing Systems : TPS)

- เป็นระบบที่ต้องการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการจัดการข้อมูลขั้นพื้นฐาน
- ตัวระบบถูกใช้เป็นประจำหรือใช้บ่อยๆ (routine business)
- เช่น ระบบการขายสินค้า ณ จุดขาย (Point Of Sale system : POS), ระบบสินค้าคงคลัง(Inventory system) หรือระบบการฝากเงิน, ถอนเงินของธนาคาร

ระบบการดำเนินงาน (Transaction Processing Systems : TPS)

- การใช้งานมักถูกใช้เฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งขององค์กรเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนที่ต้องติดต่อกับลูกค้า
- แต่ละส่วนมีการประมวลผลที่แยกจากกัน ทำให้เกิดข้อมูลใหม่เข้าสู่ระบบและเป็นจำนวนมาก

ระบบการดำเนินงาน (Transaction Processing Systems : TPS)

- ระบบการดำเนินงานยังช่วยลดขั้นตอนและ/หรือเวลาในการทำงานแบบใช้แรงงานคน (manual)
- เป็นการประมวลผลการทำงานแบบวันต่อวัน (day-to-day operations)

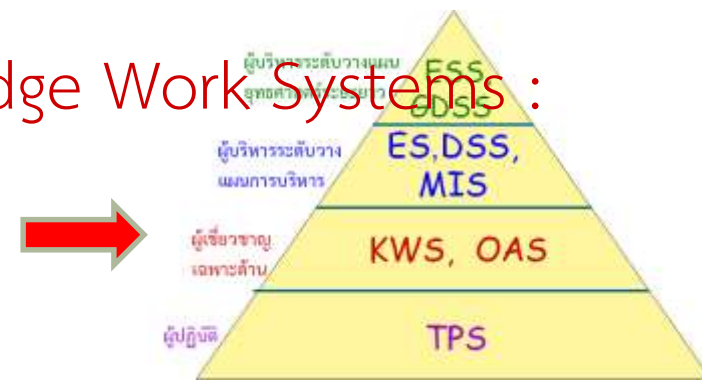

ระบบสารสนเทศที่ใช้ในระดับความรู้ (Knowledge Level)

- ถูกใช้โดยพนักงานที่มีความรู้มากกว่าพนักงานระดับปฏิบัติการ

- แบ่งเป็น

- ระบบช่วยงานสำนักงาน (Office Automation Systems : OAS)
- ระบบช่วยงานเฉพาะทาง (Knowledge Work Systems : KWS)

ระบบช่วยงานสำนักงาน (Office Automation Systems : OAS)

- เป็นระบบที่สนับสนุนผู้ใช้ข้อมูล(Data workers) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ก่อนส่งข้อมูลให้ผู้ใช้ระดับสูง
- ใช้โปรแกรมประเภท Word, Spreadsheets, Electronic Scheduling

ระบบช่วยงานเฉพาะทาง (Knowledge Work Systems : KWS)

- สนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าหรืองานเฉพาะด้าน
- เพื่อพัฒนางานวิจัยหรืองานเฉพาะด้านอันทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่
- เช่น การสร้างรถต้นแบบของวิศวกร หรือนักวิทยาศาสตร์ที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณเพื่อหาปฏิกิริยาทางเคมีตัวใหม่

ระบบสารสนเทศที่ใช้ในระดับวางแผนการบริหาร (Management Level)

- ถูกใช้โดยผู้บริหารระดับกลาง
- ผู้บริหารระดับกลางมีหน้าที่ในการวางแผนงานที่รับผิดชอบให้ตรงตามนโยบายที่กำหนดโดยผู้บริหารระดับสูง
- อาศัยข้อมูลที่ได้จัดเก็บจากระบบการดำเนินงาน มาใช้ในการวิเคราะห์และการทำงาน

ประเภทของระบบสารสนเทศที่ใช้ใน ระดับวางแผนการบริหาร

- ระบบเพื่อการบริหารงาน (Management Information Systems : MIS)
- ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support Systems : DSS)
- ระบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Systems : ES)

ระบบเพื่อการบริหารงาน (Management Information Systems : MIS)

- เพื่อเพิ่มการทำงานที่โต้ตอบกันมากขึ้นระหว่างผู้ใช้กับคอมพิวเตอร์
- ให้ข้อมูลที่ช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ และนำไปใช้ในการบริหารได้
- รวบรวมจากระบบการดำเนินงานแต่ละส่วนในฐานข้อมูลทั้งหมดขององค์กร
- ข้อมูลอยู่ในรูปของรายงานสำหรับตัดสินใจ

ระบบเพื่อการบริหารงาน (Management Information Systems : MIS)

- ขอบเขตของรายงานจะขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการใช้งาน

– รายงานที่ออกทุกคาบเวลา ทุกวัน ทุกอาทิตย์ ทุกเดือนหรือทุกปี

– รายงานตามความต้องการของผู้บริหาร

– รายงานตามสภาพการณ์ที่ผิดปกติ

ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support Systems : DSS)

- เป็นระบบที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในระดับที่สูงขึ้น
- อาศัยข้อมูลในระบบฐานข้อมูลมาช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาและการตัดสินใจที่ซับซ้อนมากขึ้นเกินกว่าที่มนุษย์จะประมวลผลได้อย่างถูกต้อง

ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support Systems : DSS)

- ระบบสนับสนุนความต้องการเฉพาะของผู้บริหารแต่ละคน โดยเน้นในการให้ข้อมูลเพื่อช่วยการตัดสินใจทั้งที่มีโครงสร้างที่แน่นอนและไม่มีโครงสร้างที่แน่นอน
- ระบบสนับสนุนการตัดสินใจต้องโต้ตอบได้กับผู้ใช้
- ผลลัพธ์ที่ได้จากระบบนี้จะช่วยผู้ใช้ในการเลือกทางเลือกหรือจัดอันดับให้แก่ทางเลือกต่างๆตามวิธีที่ผู้ใช้กำหนด

ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support Systems : DSS)

- เช่น การตัดสินใจในการนำเครื่อง ATM (Automatic Teller Machine) มาให้บริการแก่ลูกค้า
- ต้องรู้
  - การนำเครื่อง ATM มาใช้มีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง
  - ตำแหน่งที่จะวางตู้
  - การแข่งขันเป็นอย่างไร
  - มีข้อจำกัดอะไรบ้างในการฝากถอนเงิน ฯลฯ

ระบบผู้เชี่ยวชาญการ (Expert Systems : ES)

- เป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้(Knowledge)
- จำลองความรู้ของผู้เชี่ยวชาญมาไว้ในตัวระบบ เพื่อให้เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถแก้ปัญหาต่างๆจากประสบการณ์ของผู้ชำนาญนั้น
- โดยหลักการแก้ปัญหาอยู่บนพื้นฐานของตรรกศาสตร์ เช่น กระดานหมากรุกที่คอมพิวเตอร์สามารถเล่นกับคนได้ เรียกระบบผู้เชี่ยวชาญอีกอย่างว่า *ระบบฐานความรู้ (Knowledge Based System)*

ความแตกต่างระหว่างระบบผู้เชี่ยวชาญ และ ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ

- ความแตกต่างระหว่างสองระบบอยู่ที่**คำตอบที่ได้**จากทั้งสองระบบ
  - คำตอบที่ได้จากระบบสนับสนุนการตัดสินใจให้**คำตอบสุดท้าย**
  - คำตอบที่ได้จากระบบผู้เชี่ยวชาญให้**คำตอบที่ดีที่สุด**

ระบบสารสนเทศที่ใช้ในระดับวางแผนยุทธศาสตร์ ระยะยาว(Strategic Level)

- ถูกใช้โดยผู้บริหารระดับสูง ที่เน้นในเรื่องเป้าหมาย และกำหนดนโยบายขององค์กร
- ลักษณะโปรแกรมต้องมีความยืดหยุ่น และการนำเสนอในรูปแบบกราฟิก

ระบบสารสนเทศที่ใช้ในระดับวางแผนยุทธศาสตร์ ระยะยาว(Strategic Level)

- ระบบช่วยสนับสนุนการบริหารระดับสูง (Executive Support Systems : ESS)
- ระบบช่วยสนับสนุนการตัดสินใจร่วมกัน (Group Decision Support Systems : GDSS)

ระบบช่วยสนับสนุนการบริหารระดับสูง (Executive Support Systems : ESS)

- เป็นระบบที่ช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจวางกลยุทธ์ทางธุรกิจหรือนโยบายการทำงาน
- ตัวระบบนำเสนอในรูปแบบของกราฟิกและต้องรองรับการวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend analysis) ต่างๆขององค์กร

ระบบช่วยสนับสนุนการบริหารระดับสูง (Executive Support Systems : ESS)

- อาศัยข้อมูลที่ถูกจัดเก็บโดยระบบ TPS ภายในองค์กร และข้อมูลที่ได้จากภายนอกองค์กร
- ระบบช่วยแก้ปัญหาการตัดสินใจที่ไม่มีโครงสร้าง, ไม่มีรูปแบบได้มากกว่า

ระบบช่วยสนับสนุนการตัดสินใจร่วมกัน (Group Decision Support Systems : GDSS)

Support Systems : GDSS)

- ระบบช่วยสนับสนุนการตัดสินใจร่วมกันถูกนำมาใช้ในการแก้ปัญหาเมื่อมีการทำงานเป็นกลุ่ม/ทีม
- โปรแกรมในระบบนี้ถูกออกแบบมาเพื่อลดปัญหาการไม่กล้าออกความคิดเห็นของสมาชิก

ระบบ	ข้อมูลเข้า	การประมวลผล	ผลลัพธ์	ผู้ใช้
ESS	รวบรวมข้อมูลจาก ภายนอกและ ภายในองค์กร	☐ กราฟฟิก ☐ การจำลอง ระบบ ☐ การตอบโต้ผู้ใช้	☐ การประมาณ การณ ☐ การตอบ คำถาม	ผู้บริหาร ระดับสูง
ES	☐ ข้อมูลจาก ผู้เชี่ยวชาญ ☐ ข้อมูลปริมาณ มากในระบบ ฐานข้อมูล	☐ กราฟฟิก ☐ การจำลอง ระบบ ☐ การตอบโต้ผู้ใช้	☐ การตอบ คำถาม	ผู้บริหาร ระดับกลาง
DSS	☐ ข้อมูลปริมาณ มากในระบบ ฐานข้อมูล ☐ เครื่องมือสำหรับ การวิเคราะห์	☐ การตอบโต้ ผู้ใช้ ☐ การจำลอง ระบบ ☐ การวิเคราะห์	☐ รายงานพิเศษ ☐ ผลการ วิเคราะห์ ☐ การตอบคำถาม	ผู้ทำงานมือ อาชีพ ผู้บริหาร ระดับกลาง

ระบบ	ข้อมูลเข้า	การประมวลผล	ผลลัพธ์	ผู้ใช้
MIS	<ul style="list-style-type: none"> ■ ข้อมูล ■ รายงานการทำงาน ■ ข้อมูลปริมาณมาก 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การทำงานปกติ ■ การจำลองพื้นฐาน ■ การวิเคราะห์พื้นฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ รายงานสรุป ■ ข้อมูลรายงานผิดพลาด 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ผู้บริหารระดับกลาง
KWS	<ul style="list-style-type: none"> ■ ข้อมูลสำหรับการออกแบบ ■ องค์ความรู้ใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การทำต้นแบบ ■ การจำลองระบบ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ รูปต้นแบบ ■ รูปกราฟฟิก 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ผู้ทำงานมืออาชีพ ■ ผู้ช่วยด้านเทคนิค

ระบบ	ข้อมูลเข้า	การประมวลผล	ผลลัพธ์	ผู้ใช้
OAS	<ul style="list-style-type: none"> ■ เอกสาร ■ ตารางงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การจัดเอกสาร ■ การจัดตาราง ■ การสื่อสาร 	<ul style="list-style-type: none"> ■ เอกสาร ■ ตาราง ■ จดหมาย 	เลขานุการ
TPS	<ul style="list-style-type: none"> ■ รายการเปลี่ยนแปลงข้อมูล ■ เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การจัดเรียง ■ การแยกแยะข้อมูล ■ การปรับปรุงข้อมูล 	<ul style="list-style-type: none"> ■ รายงานรายละเอียด ■ รายงานสรุป ■ บันทึกย่อ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ผู้ปฏิบัติงาน ■ ผู้ควบคุมงาน

บทสรุป

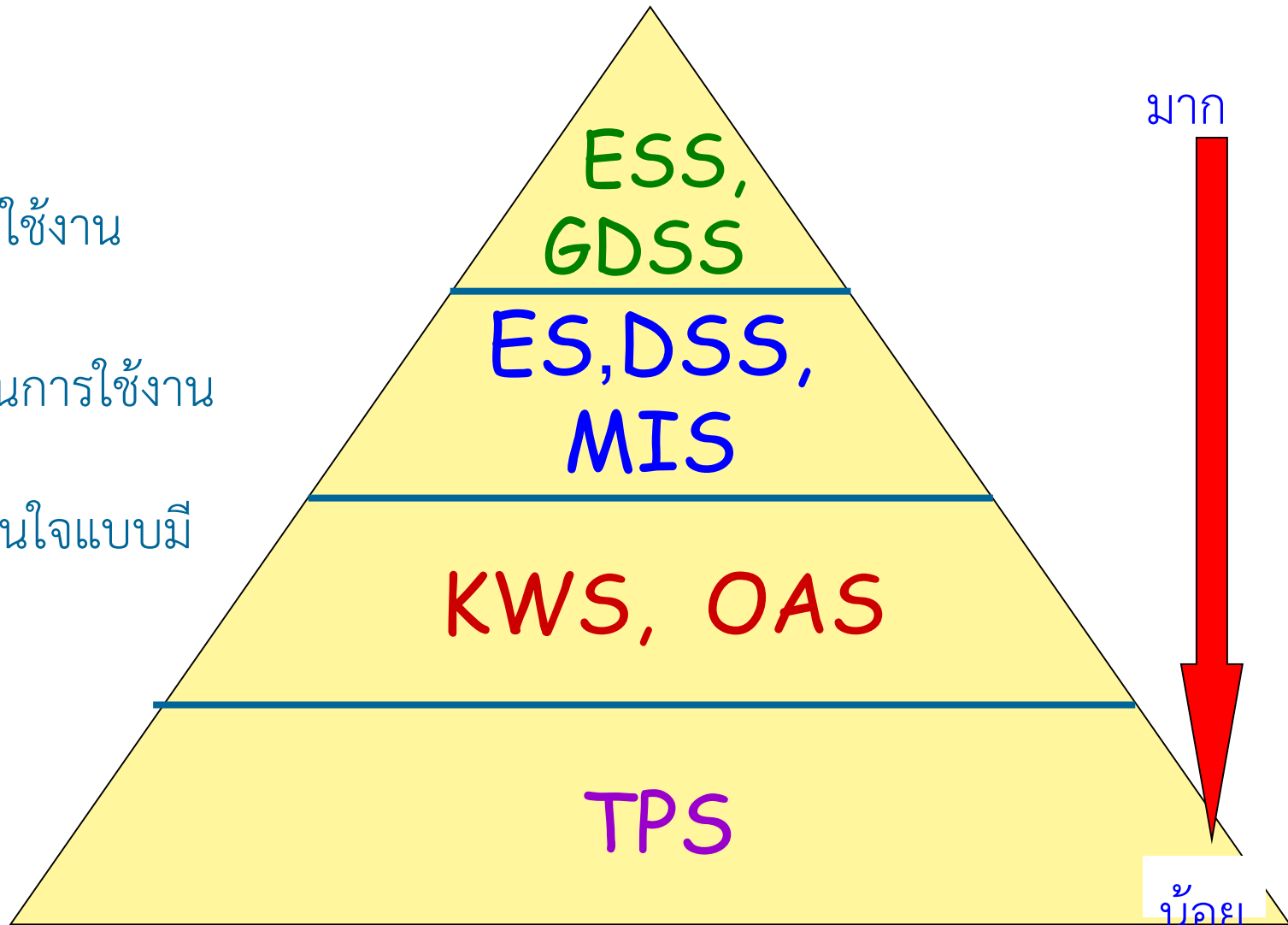
- ความยืดหยุ่น

น้อย

- จำนวนผู้ใช้งาน
- ความถี่ในการใช้งาน
- การตัดสินใจแบบมีโครงสร้าง

มาก

มาก

น้อย